

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อขั้นตอนการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของเทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหารรวมทั้งสิ้น 1,039 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 กรกฎาคม 2557, เทศบาลตำบลนาโสก, 2557 : 8)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของเทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 289 คน โดยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร ของ ทาโร่ ยามาเน่ ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

- เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น กำหนดที่ 0.05 %

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{1,039}{1 + 1,039(0.025)} \\ &= 289 \end{aligned}$$

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

ลำดับ	ช่วงอายุ	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1.	อายุ 60 – 69 ปี	565	157
2.	อายุ 70 – 79 ปี	315	88
3.	อายุ 80 ปีขึ้นไป	159	44
รวม		1,039	289

เมื่อได้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละช่วงอายุแล้ว ผู้ศึกษาทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยเขียนรายชื่อผู้ได้รับเบี้ยยังชีพของแต่ละหมู่บ้านลงในสลาก และทำการจับสลากรายชื่อผู้ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของแต่ละช่วงอายุครั้งละ 1 ใบ โดยไม่นำใบที่หยิบได้คืนเข้าที่เดิม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสที่จะถูกเลือกเท่าๆกัน หลังจากได้รายชื่อกลุ่มตัวอย่างผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สูงอายุแต่ละหมู่บ้านให้ครบตามจำนวน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวัดความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุของผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพ ในแต่ละช่วงอายุ ได้แก่ อายุระหว่าง 60 – 69 ปี 70 – 79 ปี และ 80 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลในการวัดระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ขั้นตอนประกอบด้วย 1) ขั้นตอนสำรวจผู้สูงอายุ จำนวน 5 ข้อ 2) ขั้นตอนตรวจสอบคุณสมบัติผู้สูงอายุ จำนวน 5 ข้อ 3) ขั้นตอนยื่นทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพ จำนวน 5 ข้อ 4) ขั้นตอนประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพ จำนวน 7 ข้อ 5) ขั้นตอนจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 10 ข้อ 6) ขั้นตอนติดตามผลการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 4 ข้อ รวมเป็น 32 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้สูงอายุให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค รวมถึงข้อคิดเห็นต่อขั้นตอนการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

2. การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารแนวคิดทฤษฎีระเบียบวิธีปฏิบัติ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

2.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงของเนื้อหา และเสนอแนะ

2.4 นำแบบสอบถามมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้ได้คุณภาพของเครื่องมือมีความเที่ยงตรง และเพื่อความสมบูรณ์ ถูกต้องตามหลักวิชาการ ผู้ศึกษาปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

3.1.1 รศ.ดร.ศิริ ถีอาสนา วุฒิการศึกษาศึกษาศาสตร์คุณูปบัณฑิต วิชาเอก การบริหารการศึกษา ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

3.1.2 นายสุรจิต พันธุ์โพธิ์ วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิตวิชาเอก การบริหารการศึกษาตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีฤคหว่าเรืองเวทย์ เป็น ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.1.3 นายสมพงษ์ ไสรกนิษฐ์ วุฒิการศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่ง นักบริหารงานเทศบาล 7 ปลัดเทศบาลตำบลนาโสก เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.2 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับนิยามศัพท์ โดยใช้สูตร IOC : (Index of Congruence) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 = ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์

0 = ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์

- 1 = ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามนิยามศัพท์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่าน IOC แล้ว นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้สูงอายุที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

3.4 นำแบบสอบถามมาหาค่าอำนาจจำแนก รายข้อ ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.22-0.94 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ 0.98

3.5 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือรับรองจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกเทศมนตรีตำบลนาโสกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้ศึกษาและผู้ช่วยจำนวน 5 คน ดำเนินการแจกแบบสอบถามแก่ผู้สูงอายุ จำนวน 289 ชุด และอ่านแบบสอบถามให้ฟังหากผู้สูงอายุไม่สามารถอ่านแบบสอบถามได้พร้อมทั้งสอบถามข้อเสนอแนะ
3. สันทนากลุ่มกับผู้สูงอายุในรูปแบบการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Interview) เพื่อเก็บข้อมูลข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
4. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแล้ว ผู้ศึกษาได้ถอดรหัส จัดหมวดหมู่ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนด ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับความคิดเห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลหาค่าสถิติวิเคราะห์ผล ดังนี้

1. ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านเบี้ยยังชีพ ของเทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

เกณฑ์การแปลงผลการให้คะแนนความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านเบียดังชีพ ของเทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

3. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านเบียดังชีพของเทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการสรุปประเด็นหาความหมายแล้ววิเคราะห์ด้วยการพรรณนาความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำหลักสถิติมาประกอบ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง วิธีการหาค่า IOC ของเครื่องมือวัด ผู้ศึกษาจะนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นมาให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านตรวจสอบและให้คะแนนรายข้อ โดยการให้คะแนนรายข้อนั้นจะมี 3 ค่า คือ

ค่า +1 คือ ผู้ตรวจสอบแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถใช้วัดค่าตัวแปรที่จะศึกษาได้

ค่า 0 คือ ผู้ตรวจสอบไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถใช้วัดค่าตัวแปรที่จะศึกษาได้

ค่า -1 คือ ผู้ตรวจสอบแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สามารถใช้วัดค่าตัวแปรที่จะศึกษาได้

เมื่อได้ผลคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญครบทุกท่านแล้วให้นำข้อมูลที่ได้อมาทำการคำนวณสูตรหาค่าดัชนีความสอดคล้องดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{x})

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สถิติที่ใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านเบี่ยงชีฟ สถิติที่ใช้ใช้ F-test เพื่อทดสอบสมมติฐานความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร 3 กลุ่มขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHARAKHAM UNIVERSITY

$$F = \frac{MS_B}{MS_w}$$

สูตร $df = K, n_1 = K$

เมื่อ F แทน อัตราส่วนของความแปรปรวน
 MS_B แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

โดยกำหนดนัยสำคัญในการทดสอบที่ระดับ .05 กรณีพบความแตกต่าง ผู้ศึกษา จะทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการดำเนินงานด้านเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ใช้การแจกแจงความถี่ และอธิบายในเชิงพรรณนา